

СИЛАБУС
дисципліни «Менеджмент»
на отримання першого (бакалаврського) ступеню вищої освіти
за спеціальністю 073 «Менеджмент»,
освітньо-професійна програма «Менеджмент»

Викладач: Буняк Надія Михайлівна, кандидат економічних наук, доцент

Контактна інформація викладача:

Телефон 0667892806

Електронна пошта: Buniak.Nadiya@eenu.edu.ua

Адреса викладання курсу: вул. Винниченка, 28, корпус G СНУ імені Лесі Українки

1. Коротка анотація дисципліни. Навчальна дисципліна «Менеджмент» належить до нормативних дисциплін, спрямована на формування фахових компетенцій у сфері управління організацією шляхом освоєння базових принципів, основних категорій, сучасних концепцій, теоретичних положень і практичних методів формування комплексного механізму управління результативністю її діяльності. Акцент робиться на здобутті практичних навиків реалізації функцій менеджменту, обґрунтування управлінських рішень в умовах мінливого зовнішнього середовища.

2. Структура курсу: лекції – 70 год., практичні – 70 год., самостійна робота 114 год., консультації – 16 год. (9 кредитів, 270 год.)

3. Пререквізити і постреквізити дисципліни.

Пререквізити:

- політична економія (здатність застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами; здатність аналізувати і узагальнювати економічні закони в певній системі; здатність розуміти механізм дії економічних законів і механізм використанні їх в процесі господарської діяльності);

- мікроекономіка (здатність приймати оптимальні господарські рішення за наявних обмежених ресурсів та альтернативних можливостей; здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення; здатність використовувати інструментарій мікроекономічного аналізу для розв'язання поточних проблем);

- організація праці менеджера (тренінг) (здатність організовувати робоче місце менеджера; здатність формувати культуру управління; здатність формувати імідж менеджера; здатність організовувати документальне та інформаційне забезпечення праці менеджера; здатність організовувати проведення нарад, зборів, ділових переговорів);

- економіка праці соціально-трудові відносини (здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері економіки праці та управління персоналом; здатність обґрунтувати основні напрямки підвищення ефективності праці; здатність розрахувати показники продуктивності праці; здатність досліджувати трудовий процес працівників різних категорій; здатність визначити показники ефективності праці)

- комунікаційні процеси в менеджменті (тренінг) (здатність до ефективної внутрішньої та зовнішньої комунікації; здатність аналізувати фактори, що впливають на ефективність комунікацій у бізнесі; здатність виявляти та вирішувати конфлікти в ділових комунікаціях; здатність застосовувати у практичній діяльності основні правила ділового спілкування; здатність обґрунтовувати та використовувати стратегії й тактики ведення переговорів);

Постреквізити: самоменеджмент; менеджмент персоналу; проектний менеджмент; операційний менеджмент; інноваційний менеджмент; ризик-менеджмент.

4. Мета та основні задачі дисципліни.

Мета вивчення дисципліни – формування у майбутніх фахівців у сфері економіки сучасного

управлінського мислення та системи спеціальних знань у галузі менеджменту, а також розуміння концептуальних основ системного управління організаціями; набуття умінь аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища, прийняття адекватних управлінських рішень.

Основними **завданнями** навчальної дисципліни є теоретична підготовка студентів з питань: сутності основних понять і категорій менеджменту та управління; принципів та функцій менеджменту; системи методів управління; змісту процесів та технології управління; основ планування, здійснення мотивування та контролювання; організації взаємодії та повноважень; прийняття рішень у менеджменті; інформаційного забезпечення процесу управління; керівництва та лідерства, стилів управління; системи управління конфліктами; етики і відповідальності у менеджменті; ефективності управління.

5. Результати навчання (компетентності).

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми менеджменту, що передбачає використання різноманітних методів прийняття та реалізації управлінських рішень, застосовування певних теорій та наукових методів у професійній діяльності.

Загальні компетентності: здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними; знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; здатність до проведення досліджень на відповідному рівні; здатність до адаптації та дії в новій ситуації; здатність генерувати нові ідеї (креативність); цінування і повага різноманітності та мультикультурності; здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Фахові компетентності: здатність управляти структурними підрозділами організації; здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички; здатність організовувати та реалізовувати ефективні стратегічні рішення в процесі управління; здатність використовувати стратегічний аналіз у сучасних умовах розвитку; здатність визначати та описувати характеристики організації; здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища; здатність визначати перспективи розвитку організації; вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними; здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту; здатність діяти соціально відповідально і свідомо; здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту; здатність планувати діяльність організації та управляти часом; здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань; здатність оцінювати роботи, що виконуються та забезпечувати їх якість, мотивувати персонал організації; здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління; здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

6. Програма навчальної дисципліни.

Змістовний модуль 1. Загальні засади менеджменту та управління

Тема 1. Сутність, роль та методологічні основи менеджменту

Менеджмент як специфічна сфера людської діяльності. Система відносин в організації як предмет вивчення менеджменту. Менеджмент як система наукових знань. Менеджмент як мистецтво управління.

Методи досліджень: діалектичний, конкретно-історичний, системний підхід; моделювання: вербальне, фізичне, аналогове, математичне; науковий, експертний, соціологічні методи: анкетування, інтерв'ювання, тестування.

Тема 2. Історія розвитку менеджменту

Передумови виникнення науки управління. Існуючі парадигми менеджменту. Класичні та неокласичні теорії менеджменту.

Особливості формування сучасної моделі менеджменту в Україні.

Тема 3. Закони, закономірності та принципи менеджменту

Характеристика інтегрованих підходів до управління: процесний підхід; системний підхід; ситуаційний підхід. Закони і закономірності менеджменту.

Сутність, природа та роль принципів менеджменту в досягненні мети організації. Класифікація принципів менеджменту. Взаємозв'язок між принципами менеджменту.

Змістовий модуль 2. Технологія менеджменту

Тема 4. Функції та методи менеджменту

Поняття функцій менеджменту, функції менеджменту як види управлінської діяльності. Особливості формування функцій менеджменту. Класифікація і характеристика функцій менеджменту. Загальні (основні), конкретні (спеціальні) функції менеджменту. Динамічний взаємозв'язок конкретний і загальних функцій. Механізм реалізації конкретних функцій менеджменту на засадах використання загальних.

Сутність та класифікація методів менеджменту. Методи менеджменту як сукупність способів впливу керуючої системи управління на керовану. Методи менеджменту як результат виконання функцій менеджменту. Економічні методи менеджменту. Адміністративні методи менеджменту. Соціально-психологічні методи менеджменту. Механізм взаємодії методів, принципів та функцій менеджменту.

Тема 5. Процес управління

Процес управління як сукупність взаємопов'язаних і взаємодіючих функцій, методів, управлінських рішень та інших категорій менеджменту. Мета управлінського процесу, його учасники, предмет, засоби здійснення. Управлінський цикл. Управлінські процедури: цільовизначення, інформаційне забезпечення, аналітична діяльність, вибір варіанту дій, реалізація рішення, зворотний зв'язок. Особливості процесу управління: безперервність, нерівномірність, циклічність, послідовність, надійність.

Управлінське рішення як результат управлінської діяльності. Класифікація управлінських рішень. Умови прийняття управлінських рішень. Фактори, що впливають на процес прийняття управлінських рішень. Моделі прийняття управлінських рішень. Взаємозалежність рішень. Підходи до прийняття рішень. Різновиди технологій прийняття рішень. Якість управлінських рішень.

Класифікація методів обґрунтування та прийняття управлінських рішень.

Змістовий модуль 3. Функції менеджменту

Тема 6. Планування як загальна функція менеджменту

Сутність і зміст планування як функції менеджменту, його види та їхній взаємозв'язок. Основні елементи системи планування. Етапи процесу планування. Політика, правила процедури.

Класифікація цілей організації. Процес постановки цілей.

Тема 7. Організування як загальна функція менеджменту

Сутність функції організування та її місце в системі управління. Поняття та складові організаційної діяльності.

Повноваження, обов'язки, відповідальність. Процес делегування повноважень і відповідальності. Типи повноважень: лінійні, функціональні. Вертикальна та горизонтальна структуризація управління. Скалярний процес. Вертикальна координація: прямий контроль, стандартизація. Горизонтальна координація: взаємні комунікації, тимчасові робочі групи, комісії. Департаменталізація. Взаємодія структур організації.

Тема 8. Мотивування як загальна функція менеджменту

Значення людського фактора в управлінні організацією. Психологічні та фізіологічні особливості працівника. Поняття мотивування. Принципи врахування інтересів у мотивації. Взаємозв'язок потреб, спонукань, цілей і винагород працівника в процесі мотивування. Теорії і моделі процесів мотивування: змістовний і процесний підходи. Зіставлення теорій мотивування. Засоби мотиваційного впливу. Стимулювання праці: цілі, принципи, види, форми.

Тема 9. Контролювання як загальна функція менеджменту

Поняття контролювання та його місце в системі управління. Принципи і цілі функції контролювання. Етапи процесу контролювання: формування стандартів вимірювання, порівняння фактичного виконання зі стандартами, оцінка та регулювання. Модель процесу контролювання. Процес контролювання. Зворотний зв'язок під час контролю. Види управлінського контролювання.

Тема 10. Регулювання як загальна функція менеджменту

Поняття регулювання та його місце в системі управління. Види регулювання. Етапи процесу

регулювання.

Змістовний модуль 4. Соціально-психологічні аспекти менеджменту

Тема 11. Інформація і комунікації в менеджменті

Інформація, її види та роль в менеджменті. Носії інформації. Класифікація інформації. Вимоги, що висуваються до інформації.

Поняття і характеристика комунікацій. Різновиди «внутрішніх» та «зовнішніх» комунікацій. Перешкоди в комунікаціях. Зворотний зв'язок в процесі комунікації. Засоби комунікацій, їх переваги та недоліки.

Комунікаційний процес, елементи та етапи процесу. Моделі комунікаційного процесу. Організація комунікаційного процесу. Комунікаційні перевантаження.

Тема 12. Керівництво та лідерство

Поняття та загальна характеристика керівництва. Керівництво як об'єднувальна функція менеджменту. Основні фактори та визначальні аспекти керівництва. Основи керівництва: вплив, лідерство, влада. Адаптивне керівництво. Влада як елемент примушення. Форми впливу та влади. Теорії лідерства. Типологія лідерів. Поняття стилю керування та континууму стилів керування. Характеристика та класифікація стилів керування. Фактори та передумови формування стилів керівництва. Критерії оцінки стилю менеджера.

Загальна характеристика моделі сучасного менеджера.

Тема 13. Управління організаційними конфліктами

Конфлікт як складне соціальне явище. Структурна модель конфлікту. Необхідні і достатні умови виникнення конфлікту. Функції конфліктів. Класифікація конфліктів. Етапи і фази конфлікту. Зміст процесу управління конфліктами. Алгоритм управління конфліктом. Передумови і принципи управління конфліктами. Структурні методи управління конфліктами. Міжособистісні методи вирішення конфліктів.

Тема 14. Ефективність менеджменту

Видова класифікація ефективності організації: індивідуальна, групова, загально-організаційна. Особливості оцінки різновидів ефективності.

Концепції визначення ефективності менеджменту в організації. Підходи до оцінки ефективності менеджменту в організації. Економічна, організаційна та соціальна ефективність менеджменту. Системи показників економічної, організаційної та соціальної ефективності менеджменту, їх склад і методи визначення.

Напрями підвищення ефективності управління організацією.

Сутність та різновиди відповідальності та етики у менеджменті.

Соціальна відповідальність як добровільна реакція на соціальні проблеми суспільства з боку організації. Сутність та значення соціальної поведінки менеджменту.

Культура менеджменту.

7. Організація навчання.

У навчальному процесі застосовуються: лекції з використанням мультимедіапроектора та інших ТЗН; практичні заняття та самостійні роботи. При викладанні лекційного курсу застосовуються *методи проблемного викладу*, а також *евристичні та дослідницькі методи*. Основними формами навчання є аналітичні та проблемні лекції, дискусії. Мета проведення таких лекцій – розвиток у студентів логічного та самостійного осмислення матеріалу, який стосується менеджменту.

Самостійна робота студентів передбачає: підготовку до аудиторних (практичних) занять – самостійне опрацювання окремих тем (питань) навчальної дисципліни; розв'язання практичних та тестових завдань, ситуаційних задач протягом семестру; написання рефератів та коротких есе з конкретної теми; підготовку до усіх видів контролю, зокрема написання модульних контрольних робіт. Завдання самостійної роботи студентів вважаються виконаними, якщо вони: здані у визначені терміни; повністю виконані (розкривають тему завдання); не мають логічних і розрахункових помилок. Прийом і консультування щодо виконання завдань самостійної роботи студентів проводяться викладачем згідно встановленого графіку. При умові невиконання однієї із зазначених умов, кількість балів знижується на 1 бал. При умові невиконання і відсутності завдання оцінюється 0 балами.

Форми контролю: поточне оцінювання (письмова контрольна робота (ПКР), фронтальне опитування (ФО), бліц-опитування (БО), есе чи реферат (Е), тести (Т), розгляд ситуаційних завдань (РС), виконання практичних завдань (ПЗ), рольові ігри (РГ), проведення дискусій (Д), проведення дебатів (Д), розгляд кейсів (К)), модульний контроль, підсумковий контроль у формі заліку (3 семестр) та іспиту (4 семестр).

Модульний та підсумковий контроль (екзамен) проводиться у письмовій формі. Модульний контроль передбачає: 5 завдань «так або ні» (правильна відповідь оцінюється в 1 бал), 5 завдань «вставити пропущене слово» (правильна відповідь оцінюється в 1 бал), 5 завдань «завершити речення» (правильна відповідь оцінюється в 1 бал), 5 тестових завдань (правильна відповідь оцінюється в 1 бал), відкрите питання (5 балів за повну відповідь) та ситуаційне завдання (5 балів за розгорнуту й правильну відповідь).

Підсумковий семестровий контроль у вигляді заліку (3 семестр) передбачає оцінку засвоєння студентом навчального матеріалу на підставі результатів виконання ним усіх видів запланованої навчальної роботи впродовж семестру. У випадку незадовільної підсумкової оцінки або за бажанням підвищити рейтинг студент може дібрати бали, виконавши певний вид робіт (наприклад, здати одну із тем або перездати якусь тему, написавши підсумковий тест тощо). Підсумковий контроль (екзамен, 4 семестр) проводиться у письмовій формі. Він передбачає два відкриті питання (20 балів за правильну відповідь) та 10 тестових завдань (2 бали за правильну відповідь).

8. Політика курсу.

Академічна доброчесність: виконані завдання студентів мають бути їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел, списування, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Відвідування занять є обов'язковим. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом. У разі відсутності через хворобу надати відповідну довідку. Пропущені заняття відпрацьовувати у визначений час згідно затвердженого графіка. Студент повинен старанно виконувати завдання, брати активну участь у навчальному процесі.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Складання модулів відбувається лише раз, відповідно до встановленого терміну, оскільки є можливість отримати бали на іспиті.

Політика виставлення балів. Враховуються бали поточного (40 балів) та модульного чи підсумкового оцінювання (60 балів). При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час занять; своєчасність виконання завдань, дотримання академічної доброчесності.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для заліку	для екзамену
90 – 100	Зараховано	Відмінно
82 – 89		Дуже добре
75 - 81		Добре
67 -74		Задовільно
60 - 66		Достатньо
1 – 59	Незараховано (з можливістю повторного складання)	Незадовільно

Структурно-логічна схема організації занять та поточного оцінювання отриманих компетентностей

Фахові компетенції	Методи та форми навчання		Оцінка сформованості компетентностей	
			Форма контролю	Бал
Семестр 3				
Змістовий модуль 1. Сутність, значення і особливості розвитку менеджменту				
Тема 1. Сутність, роль та методологічні основи менеджменту				
Здатність усвідомлювати сутність понять «менеджмент» та «управління»; здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми менеджменту як специфічної сфери людської діяльності, системи наукових знань та мистецтва управління; здатність розуміти організацію як складну систему та об'єкт управління; здатність виявляти причинно-наслідкові зв'язки в діяльності організації; здатність розуміти особливості еволюції організації; здатність враховувати в практичній діяльності особливості діяльності організації на різних етапах її життєвого циклу; здатність розуміти множинність підпорядкування результативності організації, а також проблеми узгодження пріоритетів та інтересів учасників діяльності; здатність ідентифікувати різні ролі та функції менеджерів в організації; здатність використовувати різні методи досліджень у менеджменті.	Лекція	Вступна лекція	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Обговорення проблемних питань. Розгляд ситуаційних завдань.	Опитування, РС	1,0
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань.	ФО, Е	0,5
	Лекція	Тематична лекція	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Проведення дискусії «Сучасний менеджер – хто він?»	Д	1,0
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань.	БО, Е	0,5
	Лекція	Тематична лекція	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Обговорення проблемних питань. Розгляд ситуаційних завдань.	Опитування, РС	1,0
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань.	Т, Е	0,5
	Лекція	Тематична лекція	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Обговорення проблемних питань. Виконання практичних завдань.	Опитування, РС	1,0
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань.	Т	0,5
Тема 2. Історія розвитку менеджменту				
Здатність розуміти основні аспекти розвитку менеджменту як теорії та практики управління; здатність використовувати в практичній діяльності основні здобутки різних шкіл менеджменту; здатність здійснювати управлінську діяльність у відповідності з існуючими парадигмами менеджменту; здатність використовувати в практичній діяльності особливості сучасної моделі менеджменту в Україні та розвинутих країн світу; здатність розуміти сучасну систему поглядів на менеджмент організації.	Лекція	Тематична лекція	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Обговорення проблемних питань. Розгляд ситуаційних завдань.	Опитування, РС	1,0
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань.	ФО	0,5
	Лекція	Тематична лекція	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Проведення дискусії «Теорії менеджменту»	Д	1,0
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань.	БО, Е	0,5
	Лекція	Інтерактивна лекція	Робота на лекції	0,5

	Практичне заняття	Обговорення проблемних питань. Виконання практичних завдань.	Опитування, ПЗ	1,0
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань.	ФО, Е	0,5
	Лекція	Лекція – «прес-конференція»	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Круглий стіл «Менеджмент: історія та сьогодення»	Презентація результатів	1,0
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань.	Т, Е	0,5
Тема 3. Закони, закономірності та принципи менеджменту				
Здатність комплексно використовувати інтегровані підходи до управління; здатність організовувати управлінську діяльність у відповідності із законами та закономірностями менеджменту; здатність формувати систему дієвих принципів управління діяльністю організації; здатність розуміти сутність принципів Ф. Тейлора, Г. Емерсона, А. Файоля, Г. Форда.	Лекція	Лекція-конференція	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Обговорення проблемних питань. Розгляд ситуаційних завдань.	Опитування, РС	1,5
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань.	Т, Е	0,5
	Лекція	Тематична лекція	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Проведення дискусії «Ф. Тейлор, А. Файоль, Г. Емерсон, Г. Форд: чий принципи ефективніші та мають вищу практичну цінність»	Д	1,5
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань.	Т, Е	0,5
	Лекція	Лекція-конференція	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Обговорення проблемних питань. Виконання практичних завдань.	Опитування, ПЗ	2,0
Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань.	ПКР	0,5	
Кількість балів за модуль 1	Лекції			5,5
	Практичні заняття			13
	Самостійна робота			5,5
Максимальна кількість балів за модуль 1				24
Змістовий модуль 2. Технологія менеджменту				
Тема 4. Функції та методи менеджменту				
Здатність розуміти основні функції менеджменту; здатність характеризувати функції менеджменту як види управлінської діяльності; здатність комплексно реалізовувати основні функції менеджменту; здатність формувати систему дієвих методів управління діяльністю організації; здатність застосовувати економічні методи управління; здатність використовувати адміністративні методи управління; здатність розуміти особливості розпорядчої діяльності; здатність використовувати соціально-психологічні методи управління для покращення соціально-психологічного клімату в колективі.	Лекція	Тематична лекція	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Обговорення проблемних питань. Розгляд ситуаційних завдань.	Опитування, РС	1,5
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань.	ФО, Е	0,5
	Лекція	Тематична лекція	Робота на лекції	0,5
	Практичне	Обговорення	Опитування,	1,5

	заняття	проблемних питань. Розгляд кейсів.	К	
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань.	БО	0,5
	Лекція	Тематична лекція	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Розгляд змісту та особливостей використання економічних, адміністративних та соціально-психологічних методів менеджменту з допомогою методу «ПРЕС»	Д	2,0
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань.	Т	0,5
Тема 5. Процес управління				
Здатність розуміти управління як процес та систему; здатність ефективно організовувати процес управління діяльністю організації; здатність використовувати різні управлінські технології; здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення; здатність використовувати різні моделі прийняття управлінських рішень; здатність використовувати різні підходи до прийняття управлінських рішень; здатність розуміти технологію прийняття управлінських рішень; здатність використовувати в практичній діяльності різні методи прийняття та обґрунтування управлінських рішень.	Лекція	Тематична лекція	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Обговорення проблемних питань. Виконання практичних завдань.	Опитування, ПЗ	1,0
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань.	Т, Е	0,5
	Лекція	Тематична лекція	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Обговорення проблемних питань. Розгляд ситуаційних завдань.	Опитування, РС	1,0
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань.	ФО	0,5
	Лекція	Тематична лекція	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Обговорення проблемних питань. Виконання практичних завдань.	Опитування, ПЗ	1,0
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань.	Т	0,5
	Лекція	Проблемна лекція	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Обговорення проблемних питань. Розгляд ситуаційних завдань.	Опитування, РС	1,0
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань.	ПКР	0,5
Кількість балів за модуль 2	Лекції			3,5
	Практичні заняття			9,0
	Самостійна робота			3,5
Максимальна кількість балів за модуль 2				16
Загальна кількість балів за семестр				40
Семестр 4				
Змістовий модуль 3. Функції менеджменту				

Тема 6. Планування як загальна функція менеджменту				
Здатність розуміти сутність планування як функції менеджменту; здатність планувати діяльність організації; здатність використовувати різні види планування; здатність застосовувати в практичній діяльності основні елементи системи планування; здатність формувати місію, цілі, стратегію, тактику та політику організації; здатність обґрунтовувати загальнокорпоративну стратегію організації; здатність будувати дерево цілей організації.	Лекція	Тематична лекція	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Обговорення проблемних питань. Розгляд ситуаційних завдань.	Опитування, РС	1,0
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань.	Т, Е	0,5
	Лекція	Проблемна лекція	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Обговорення проблемних питань. Розгляд кейсів.	Опитування, К	1,0
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань.	ФО, Е	0,5
Тема 7. Організування як загальна функція менеджменту				
Здатність розуміти сутність функції організування та її місце в системі управління; здатність організовувати діяльність працівників організації; здатність ідентифікувати основні складові організаційної діяльності; здатність здійснювати вертикальну та горизонтальну структурування управління; здатність визначати права, обов'язки та відповідальність працівників організації; здатність делегувати повноваження та відповідальність; здатність проектувати організацію; здатність обирати вид структури управління.	Лекція	Тематична лекція	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Обговорення проблемних питань. Виконання практичних завдань.	Опитування, ПЗ	1,0
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань.	Т, Е	0,5
	Лекція	Лекція-візуалізація	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Обговорення проблемних питань. Розгляд ситуаційних завдань.	Опитування, РС	1,0
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань.	ФО	0,5
Тема 8. Мотивування як загальна функція менеджменту				
Здатність розуміти сутність мотивування як загальної функції менеджменту; здатність мотивувати працівників організації; здатність використовувати змістовні та процесні теорії мотивації в практичній діяльності; здатність стимулювати працівників організації до діяльності; здатність використовувати різні засоби мотиваційного впливу залежно від ситуації.	Лекція	Тематична лекція	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Обговорення проблемних питань. Розгляд ситуаційних завдань.	Опитування, РС	1,0
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань.	ФО, Е	0,5
	Лекція	Інтерактивна лекція	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Обговорення проблемних питань. Виконання практичних завдань.	Опитування, ПЗ	1,0
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань.	Т	0,5
Тема 9. Контролювання як загальна функція менеджменту				
Здатність розуміти сутність контролювання як загальної функції менеджменту; здатність контролювати діяльність працівників організації; здатність використовувати різні методи вимірювання реальних процесів, що відбуваються в організації; здатність застосовувати різні види управлінського контролювання в практичній діяльності.	Лекція	Тематична лекція	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Обговорення проблемних питань. Розгляд ситуаційних завдань.	Опитування, РС	1,0
	Самостійна	Опрацювання	ФО	0,5

	робота	лекційного матеріалу. Виконання завдань.		
	Лекція	Інтерактивна лекція	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Обговорення проблемних питань. Виконання практичних завдань.	Опитування, ПЗ	1,0
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань.	Т	0,5
Тема 10. Регулювання як загальна функція менеджменту				
Здатність розуміти сутність регулювання як загальної функції менеджменту; здатність регулювати діяльність організації; здатність використовувати різні вид регулювання; здатність реалізовувати процес регулювання.	Лекція	Тематична лекція	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Обговорення проблемних питань. Виконання практичних завдань.	Опитування, ПЗ	2,0
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань.	ПКР, Е	1,5
Кількість балів за модуль 3	Лекції			4,5
	Практичні заняття			10,0
	Самостійна робота			5,5
Максимальна кількість балів за модуль 3				20
Змістовий модуль 4. Соціально- психологічні аспекти менеджменту				
Тема 11. Інформація і комунікація в менеджменті				
Здатність розуміти роль інформації в менеджменті; здатність використовувати управлінську інформацію в практичній діяльності організації; здатність організовувати процес комунікації в організації; здатність використовувати різні види і форми комунікацій; здатність управляти комунікаційним процесом; здатність використовувати переваги різних моделей комунікаційного процесу.	Лекція	Тематична лекція	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Обговорення проблемних питань. Розгляд ситуаційних завдань.	Опитування, РС	1,0
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань.	ФО, Е	1,0
	Лекція	Лекція-брейнстормінг	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Рольова гра «Телефонна бесіда: узгодження позицій договору»	РГ	1,0
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань.	Т	1,0
Тема 12. Керівництво та лідерство				
Здатність керувати діяльністю організації; здатність обирати форми влади та впливу; здатність розвивати лідерські якості; здатність обирати стиль керівництва відповідно до управлінської ситуації; здатність оцінювати ефективність різних стилів керівництва; здатність використовувати ситуаційні підходи до ефективного керівництва; здатність розвивати якості успішного менеджера.	Лекція	Тематична лекція	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Обговорення проблемних питань. Розгляд ситуаційних завдань.	Опитування, РС	1,0
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань.	ФО	1,0
	Лекція	Інтерактивна лекція	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Проведення дебатов «Стилі керівництва»	ДБ	1,0
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань.	Т, Е	1,0
Тема 13. Управління організаційними конфліктами				
Здатність розрізняти види конфліктів; здатність	Лекція	Тематична лекція	Робота на	0,5

ідентифікувати джерела та причини виникнення конфліктів в управлінні; здатність усвідомлювати та проводити діагностику конфлікту; здатність використовувати різні методи подолання конфліктів в управлінні.	Практичне заняття	Обговорення проблемних питань. Розгляд ситуаційних завдань.	Опитування, РС	1,0
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань.	ФО, Е	1,0
	Лекція	Інтерактивна лекція	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Рольова гра «Конфлікти»	РГ	1,0
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань.	Т	1,0
	Тема 14. Ефективність організації та системи менеджменту			
Здатність оцінювати ефективність менеджменту організації; здатність нести відповідальність у менеджменті та дотримуватись етичної поведінки; здатність оцінювати ефективність системи управління за допомогою кількісних та якісних показників; здатність дотримуватись культури менеджменту.	Лекція	Тематична лекція	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Обговорення проблемних питань. Розгляд ситуаційних завдань.	Опитування, РС	1,0
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання практичних завдань.	ФО, Е	1,0
	Лекція	Підсумкова лекція	Робота на лекції	0,5
	Практичне заняття	Проведення дебатів «Соціальна відповідальність організації: за та проти»	ДБ	1,0
	Самостійна робота	Опрацювання лекційного матеріалу. Виконання завдань.	ПКР, Е	1,0
Кількість балів за модуль 4	Лекції			4,0
	Практичні заняття			8,0
	Самостійна робота			8,0
Максимальна кількість балів за модуль 4				20
Загальна максимальна кількість балів за семестр				40
Інтегральна компетентність – здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми менеджменту, що передбачає використання різноманітних методів прийняття та реалізації управлінських рішень, застосування певних теорій та наукових методів у професійній діяльності.				

9. Методичне забезпечення курсу

1. Буняк Н. М., Коленда Н. В., Черчик Л. М. Менеджмент. Практичний курс: навч. посіб. Луцьк: Терен, 2017. 278 с. URL: https://volnu-my.sharepoint.com/:b/g/personal/buniak_nadiya_eenu_edu_ua/EcGJju7RINLgCb-LD70IkcBFb6LXG5mEHwzwc-kINsaqA?e=5ObbTq

10. Рекомендована література

- Афанасьєв М. В., Шемаєва Л. Г., Верлока В. С. Основи менеджменту: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. Харків: ВД «ІНЖЕК», 2003. 484 с.
- Бандурка А. М., Друзь В. А. Конфліктологія : учеб. пособие для вузов. Харьков : Фортуна-Пресс, 1997. 356 с.
- Бардась А. В., Бойченко М. В., Дудник А. В. Менеджмент : навч. посіб. Дніпропетровськ : Національний гірничий університет, 2012. 381 с.
- Бебик В. М. Інформаційно-комунікаційний менеджмент у глобальному суспільстві: психологія, технології, техніка паблік рилейшинз : монографія. Київ : МАУП, 2005. 440 с
- Беззубко Л. В., Зюнькін А. Г., Калина А. В. Управління трудовими конфліктами: навч.

посіб. Київ : МАУП, 2004. 256 с.

6. Бесєдін М. О., Нагаєв В. М. Основи менеджменту: оцінно-ситуаційний підхід (модульний варіант) : підручник. Київ : ЦНЛ, 2005. 496 с.

7. Білорус Т. В. Основи менеджменту : навч. посіб. Київ : Атіка, 2009. 160 с.

8. Бутинець Т. А. Розвиток науки господарського контролю: проблеми теорії, методології, практики : монографія. Житомир : ЖДТУ, 2011. 772 с

9. Василенко В. А. Теорія і практика розробки управлінських рішень : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2003. 420 с.

10. Василенко В. О., Ткаченко Т. І. Стратегічне управління підприємством : навч. посіб. Київ : Центр навч. л-ри, 2004. 400 с.

11. Гевко І. Б. Методи прийняття управлінських рішень : [підручник]. Київ : Кондор, 2009. 188 с

12. Гуцаленко Л.В., Коцупатрий М.М., Марчук У.О. Внутрішньогосподарський контроль : навч. посіб. Київ : «Центр учбової літератури», 2014. 496 с.

13. Джелалі В. О. Психологія вирішення конфліктів : навч. посіб. Харків-Київ : Р. И. Ф., 2006. 320 с.

14. Діденко В. М. Менеджмент : підручник. Київ : Кондор, 2008. 584 с.

15. Дуткевич Т. В. Конфліктологія з основами психології управління : навч. посіб. Київ: Центр навч. літератури, 2005. 456 с.

16. Дяченко Т. О. Основи менеджменту : навч. посіб. Київ : Кондор, 2010. 176 с.

17. Жилін О. І. Мотивація персоналу. Харків : Вид-во ХНЕУ, 2005. 132 с.

18. Забродська Л. Д. Стратегічне управління: реалізація стратегії навч. посіб. Харків : Консум, 2004. 208 с.

19. Зінчина О. Б. Конфліктологія : навч. посіб. Харків : ХНАМГ, 2007. 164 с.

20. Ігнатієва І. А. Стратегічний менеджмент : підручник. Київ: Каравела, 2008. 480с.

21. Карамушка Л. М. Психологія управління : навч. посіб. Київ : Міленіум, 2003. 229 с.

22. Карлова О. А. Основи менеджменту: навч. посіб. Харків : ХНАМГ, 2008. 314 с.

23. Колот А. М., Цимбалюк С. О. Мотиваційний менеджмент : підручник. Київ: КНЕУ, 2014. 479 с.

24. Колпаков В. М. Теория и практика принятия управленческих решений. Киев: МАУП, 2000. 256 с.

25. Конфліктологія : навч. посіб. / За заг. ред. В. М. Петюха, Л. В. Торгової. Київ : КНЕУ, 2003. 315 с.

26. Кравченко В. О. Основи менеджменту : навч. посіб. Одеса : Атлант, 2012. 211 с.

27. Кузьмін О. Є., Мельник О. Г. Основи менеджменту : підручник. 2-ге вид. Київ: Академвидав, 2007. 464 с.

28. Лепейко Т. І., Миронова О. М. Менеджмент : навч. посіб. Харків : Вид-во ХНЕУ, 2010. 204 с.

29. Лозниця В. С. Психологія менеджменту. Теорія і практика : навч. посіб. Київ : ТОВ «УВПК «ЕксОб», 2001. 512 с.

30. Мазаракі А. А., Мошек Г. Є., Гомба Л. А. Менеджмент: теорія і практика : навч. посіб. Київ : Атіка, 2007. 564 с.

31. Максимова В. Ф. Контроль в управлінні економічними процесами на підприємстві : навч. посіб. Суми: Університетська книга, 2008. 190 с.

32. Мартиненко Н. М. Основи менеджменту : підручник. Київ : Каравела, 2005. 496с.

33. Менеджмент : навч. посіб. / за заг. редакція Г. Є. Мошека. Київ : Ліра-К, 2015. 550 с.

34. Менеджмент : навч. посіб. / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Г. О. Дорошенко. Харків : ВСВ-Принт, 2015. 299 с.

35. Мескон М. Основы менеджмента / М. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоури; [пер. с англ.]. Москва : Дело, 1992. 702 с.

36. Моделі і методи прийняття рішень в аналізі та аудиті : навч. посіб. / за ред. О. В. Сметанко. Київ : «Центр учбової літератури», 2013. 456 с.

37. Монастирський Г. Л. Теорія організації : навч. посіб. Київ : Знання, 2008. 319 с.

38. Назарова Г. В. Організаційні структури управління корпораціями : монографія. – 2-ге

вид. [перероб. та доп.]. Харків : ВД «ІНЖЕК», 2004. 420 с.

39. Начаєв В. М. Конфліктологія : навч. посіб. Київ : ЦНЛ, 2004. 198 с.

40. Немцов В. Д., Довгань Л. С. Стратегічний менеджмент : навч. посіб. Київ : ТОВ «УВПК ЕксОб», 2002. 560 с.

41. Орбан-Лембрик Л. Е. Психологія управління : навч. посіб. Київ : Академвидав, 2003. 567 с.

42. Основи менеджменту : навч. посіб. / Є. К. Бабець, А. Г. Максимчук, В. П. Стасюк, А.П. Чернов. Київ : ВД «Професіонал», 2007. 496 с.

43. Основи менеджменту : навч. посіб для студентів вищих навчальних закладів / За ред. О. В. Баєвої, Н. І. Фетісової. Ч.1. Київ : МАУП, 2007. 333 с.

44. Основи менеджменту : навч. посібник / за ред. О. О. Гуторова. Харків : ХНАУ, 2009. 327 с.

45. Основи менеджменту: підручник для студентів вищих навчальних закладів / за ред. А. А. Мазаракі. Харків: Фоліо, 2014. 846 с.

46. Осовська Г. В., Осовський О. А. Менеджмент : підручник. 4-е вид., перероблене і доповнене. Київ : Кондор-Видавництво, 2015. 563 с.

47. Пірен М. І. Конфліктологія. Київ : МАУП, 2005. 360 с.

48. Подольчак Н. Ю. Стратегічний менеджмент : навч. посіб. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2012. 400 с.

49. Почепцов Г. Г. Теорія комунікації. Київ : Видавничий центр «Київський університет», 1999. 308 с.

50. Прийняття управлінських рішень : навч. посіб. / за ред. Ю. Є. Петруні. 2-ге вид. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 216 с.

51. Психологія менеджмента / Под ред. Г. С. Никифорова. 2-е изд. Харьков, 2002. 556 с.

52. Рульєв В. А., Гуткевич С. О. Менеджмент: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 312 с.

53. Савельєва В. С. Психологія управління : навч. посіб. Київ : ВД «Професіонал», 2005. 320 с.

54. Семикіна М. В. Мотивація конкурентоспроможної праці: теорія та практика регулювання: [монографія]. Кіровоград : Пік, 2003. 426 с.

55. Ситник Й. С. Менеджмент організацій : навч. посіб. Львів : «Тріада плюс», Київ «Алерта», 2008. 456 с.

56. Скібіцька Л. І., Скібіцький О. М. Менеджмент : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 416 с.

57. Скібіцька Л. І. Організація праці менеджера : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 360 с.

58. Сладкевич В. П. Мотивационный менеджмент. Киев : МАУП, 2001. 168 с.

59. Смолін І. В. Стратегічне планування розвитку організації : монографія. Київ: КНТЕУ, 2004. 346 с.

60. Стадник В. В., Йохна М. А. Менеджмент : підручник. 2-ге, вип., доп. Київ: Академвидав, 2007. 472 с.

61. Управління підприємством: організаційно-економічний аспект : монографія / за ред. д.е.н., проф. В. М. Нижника, к.е.н, доц. М. В. Ніколайчука. Хмельницький : Вид-во ХНУ, 2010. 389 с.

62. Федоренко В. Г. Основи менеджменту : підручник. Київ : «Алерта», 2007. 420с.

63. Федулова Л. І. Менеджмент організацій : підручник. Київ : «Либідь», 2004. 445с.

64. Хміль Ф.І. Основи менеджменту: підручник. Київ: Академвидав, 2007. 576с.

65. Чайка Г. Л. Культура ділового спілкування менеджера : навч. посіб. Київ : Знання, 2005. 442 с.

66. Шатун В. Т. Основи менеджменту : навч. посіб. Миколаїв : Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2006. 312 с.

67. Шегда А. В. Основы менеджмента : учеб. пособ. Киев : О-во «Знання», КОО, 2013. 514 с.

68. Шершньова З. С. Стратегічне управління : підручник. Київ : КНЕУ, 2004. 699 с.

69. Шоробура І. М. Менеджмент : навч. посіб. Хмельницький, 2014. 457 с.

